

SAMENWERKEN MET OUDERS BIJ SCHOOLLOOPBAANKEUZES

OUDERCONTACT OP DE SCHOP

Het doel van onderwijs is om leerlingen goed toe te rusten voor hun toekomst. Daarbij gaat het niet alleen om het halen van een diploma, maar ook om keuzes leren maken in de schoolloopbaan, die aansluiten bij de kwaliteiten van leerlingen. Niet alleen leraren, maar ook ouders zijn hierbij een belangrijke bron van steun. Mariëtte Lusse, lector Ouders in Rotterdam Zuid aan Hogeschool Rotterdam licht in dit artikel toe hoe leraren, ouders en leerlingen samen kunnen werken bij het maken van die keuzes.

TEKST **MARIJKE NIJBOER**

ILLUSTRATIE **CHRIS VERSTEEG**

Keuze- en overgangsmomenten zijn de meest kwetsbare momenten in de schoolloopbaan van leerlingen. Verkeerde keuzes veroorzaken afnemende motivatie van leerlingen wat kan leiden tot minder schoolsucces, switchgedrag en in het slechtste geval tot voortijdige schooluitval. Het draagt bij aan de motivatie van leerlingen als leraren al vanaf de basisschool hun leerlingen helpen om zich te ontwikkelen in een richting die bij hen past en daarbij samenwerken met ouders.

OUDERS ALS BELANGRIJKSTE RAADGEVER

Ouders zijn de belangrijkste raadgever van hun kinderen als het gaat om schoolloopbaankeuzes. Zij bieden ondersteuning bij het maken van keuzes als zij een 'loopbaangerichte thuisomgeving' creëren. Hierin gaan ouders in gesprek met hun kind in over ervaringen, kwaliteiten en motieven. En ze denken met hun kind mee over de inzet van mensen uit het netwerk van het gezin en over vervolgstappen voor hun kind. Zij werken hiermee aan de loopbaancompetenties van hun kind (Kuijpers, 2012). Omdat ouders niet altijd weten hoe zij hun kind het beste kunnen ondersteunen, bemoeien zij zich soms helemaal niet of juist te sturend met schoolloopbaankeuzes. Of het gesprek beperkt zich tot de vraag 'wat wil je later worden?' (Strijk, 2016). Ouders willen dan ook graag met school in gesprek over de keuzes van hun kind en hun eigen rol hierin. Het belang van een goede samenwerking tussen ouders en school rond keuze- en overgangsmomenten geldt voor alle ouders, maar is extra belangrijk als de afstand van ouders tot de opleidings- en arbeidsmarkt groot is.

LOOPBAANGERICHTE SAMENWERKING

Samenwerken met ouders rond schoolloopbaankeuzes vereist dat de traditionele vormen van oudercontact op de schop gaan. Om de leerling gemotiveerd te houden voor school verdienen niet alleen de schoolresultaten aandacht, maar ook de kwaliteiten en motieven van de leerling. Om ouders te ondersteunen in hun belangrijke rol in de begeleiding van hun kind bij schoolloopbaankeuzes, is het van belang om met ouders hierover in gesprek te gaan en ook het gesprek tussen ouders en hun kind thuis over deze keuzes te voeren.

DE OVERGANG VAN BASIS- NAAR VOORTGEZET ONDERWIJS

De overgang van basis- naar voortgezet onderwijs wordt steeds bepalender voor de kansen van leerlingen (Elffers, 2018). Dat komt doordat de mogelijkheden kleiner worden om bij een te laag advies in groep 8 in de verdere schoolloopbaan nog te corrigeren. Een oorzaak hiervan is dat er minder brede schoolgemeenschappen zijn waar leerlingen binnen de school kunnen doorstromen en er minder stapelmogelijkheden zijn.

Opvallend is, zo laat de onderwijsinspectie (2016) zien, dat kinderen van laagopgeleide of migrantenouders twee keer zo vaak een vmbo-advies krijgen als kinderen met een vergelijkbaar IQ van hoogopgeleide ouders. Dit wordt mede veroorzaakt doordat leerkrachten een negatieve inschatting maken van de steun die deze ouders in de schoolloopbaan kunnen bieden. Het is daarom belangrijk dat leerkrachten in het overgangsproces in groep 8 het schooladvies eerder

GEREEDSCHAPSKIST

Alle werkwijzen die in dit artikel genoemd zijn, zijn terug vinden in de Gereedchapskist voor beter samenwerken met ouders:

www.hr.nl/gereedchapskist.

en uitgebreider met ouders bespreken (Rodrigues, 2018). In die gesprekken is meer aandacht nodig voor zowel het niveau van de school voor voortgezet onderwijs, als voor de keuze van een school die aansluit bij de interesses, talenten en leerstijl van het kind en voor de steun die ouders (en anderen in het netwerk) daadwerkelijk kunnen bieden.

KEUZES IN HET VOORTGEZET ONDERWIJS

In het voortgezet onderwijs maken leerlingen keuzes voor buitenschoolse activiteiten waarin kinderen hun talenten verder kunnen ontplooiën, voor het profiel, stages, bedrijfsbezoeken en voor vervolgopleidingen. Onlangs ontwikkelden Mariëtte Lusse, Marinka Kuijpers, Monique Strijk, Annette Diender en Annet Hermans (2018) met veertien vmbo's uit het land een samenhangende aanpak om met ouders samen te werken aan loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB). De aanpak bestaat uit thuisopdrachten, loopbaangerichte voortgangsgesprekken en interactieve ouderbijeenkomsten. Dit biedt (zeker laagopgeleide) ouders handvatten om met hun kind in gesprek te gaan over zijn loopbaan. Het benut ook anderen in het netwerk van het gezin. Uit onderzoek (Kuijpers, Strijk, Lusse & van Schie, 2018) blijkt dat deze aanpak het best werkt als de verschillende ouderactiviteiten in samenhang met elkaar ontwikkeld worden en goed aansluiten bij de LOB-activiteiten die de leerlingen op school uitvoeren.

Ga naar romnieuws.nl voor 5 tips uit dit artikel en de bronnen.